Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17111/2023
16.09.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миланка Танасковић, адвокат из ..., против туженог „Кавим Рашка“ а.д. Рашка из Рашке, чији је пуномоћник Решат Чакара, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиље и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1528/22 од 04.04.2023. године, у седници одржаној 16.09.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ се као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1528/22 од 04.04.2023. године, става другог изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1528/22 од 04.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Рашкој П 485/21 од 08.03.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: а) по основу претрпљених физичких болова износ од 90.000,00 динара; б) по основу претрпљеног страха износ од 100.000,00 динара; в) по основу претрпљених душевних болова због умањења животне активности износ од 70.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 08.03.2022. године као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде материјалне штете исплати износ од 16.700,00 динара са законском затезном каматом почев од 06.08.2018. године као дана подношења тужбе до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 220.734,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1528/22 од 04.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу I изреке под а) у односу на досуђену накнаду

нематеријалне штете за претрпљене физичке болове у износу од 90.000,00 динара и под б) за претрпљен страх у износу од 100.000,00 динара са законском затезном каматом на ове износе почев од 08.03.2022. године као дана пресуђења до исплате и у ставу II изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу I изреке под в) – у односу на досуђену накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности у износу од 70.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 08.03.2022. године и у ставу III изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавеже тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете по основу претрпљених душевних болова због умањења животне активности исплати износ од 70.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 08.03.2022. године као дана пресуђења до исплате и обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка исплати износ од 143.234,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, благовремене ревизије су изјавили тужиља и тужени, и то тужиља због погрешне примене материјалног права а тужени због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) Врховни суд је утврдио да ревизија тужиље изјављена против преиначујућег дела побијане пресуде није основана.

У поступку није учињена битна повреде одредаба парничног постука из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је 13.06.2018. године путовала аутобусом туженог. Седела је на седишту у првом реду иза возача и у тренутку наглог кочења аутобуса излетела је са свог седишта унапред и ударила левом страном лица у уређај за куцање карата. Том приликом, тужиља је задобила лаку телесну повреду у виду крвног подлива испод слузнице горње усне са леве стране и тешке телесне повреде у виду трауматског избијања централног и латералног секутића горње вилице са леве стране и трауматског избијања првог и другог преткутњака у доњој вилици са леве стране. Тужиља се јавила на преглед истог дана дежурном лекару, а 15.06.2018. године се јавила на преглед стоматологу, из чијег исказа је утврђено да је извршио преглед и констатовао да је тужиља имала подлив на горњој усни и да јој четири зуба имају ишчашење, односно луксацију, да се клате, да су болни и осетљиви. Том приликом је тужиљу упутио да направи РТГ снимак зуба, који снимак је потврдио луксацију сва четири зуба, због чега су морали да се изваде, што је уписано у одговарајућу књигу и лични картон тужиље. Тужиља је услед задобијених повреда трпела физичке болове јаког интензитета у трајању од три до шест сати, за које време је морала да буде у стању потпуног мировања, како не би више повређивала већ расклаћене зубе, потом је трпела болове средњег интензитета у трајању од два дана, односно до вађења зуба, а болове слабог интензитета трпела је до потпуног санирања ране седам до десет дана. Тужиља је након повређивања трпела секундарни страх (као страх од могућих последица повређивања) и то јаког интензитета у трајању око један

час, до јављања лекару и саопштавања природе и тежине повреде, затим два дана до јављања стоматологу трпела је секундарни страх средњег интензитета и након тога до краја лечења трпела је секундарни страх слабог интензитета у трајању од четири месеца, који страх није оставио трајне последице на здравље тужиље. Као последица страха у вези са предметним догађајем код тужиље се развио стресогени психијатријски поремећај који се испољавао као напетост, отежана концентрација, непријатно враћање слика повређивања, пад свакодневне ефикасности, несаница, који поремећај је трајао за време лечења око четири месеца и привремено је умањио животну активност тужиље за око 5%. У функционалном смислу тужиља је теже узимала храну у периоду од два до три месеца, у ком периоду је рађена протеза, док је у периоду санирања усне шупљине, вађења зуба и зарастања рана животна активност тужиље била умањена око две до три недеље. У вези са лечењем зуба, тужиља је имала трошкове у укупном износу од 16.700,00 динара. Утврђено је да нема доприноса тужиље настанку штете.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је утврдио да постоји основ одговорности туженог за штету, сходно члану 170. став 1. и члану 155. Закона о облигационим односима, јер је тужиља услед наглог кочења аутобуса са свог седишта ударила левом страном лица у уређај за куцање карата и том приликом задобила лаку и тешку телесну повреду. Имајући у виду врсту и тежину задобијених повреда, интензитет и дужину трајања претрпљеног страха, претрпљених физичких болова и привремено умањење животне активности од 5%, као правичну новчану накнаду нематеријалне штете за претрпљене физичке болове тужиљи је досуђен износ од 90.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара и за душевне болове због привременог умањења животне активности износ од 70.000,00 динара. Првостепени суд је тужиљи досудио и накнаду материјалне штете коју је претрпела и која је у узрочној вези са штетним догађајем у износу од 16.700,00 динара са законском затезном каматом, сходно члану 195. и 168. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке за досуђену накнаду нематеријалне штете за претрпљене физичке болове у износу од 90.000,00 динара и претрпљен страх у износу од 100.000,00 динара, као и за накнаду материјалне штете у износу од 16.700,00 динара. Супротно становишту првостепеног суда, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у односу на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због привременог умањења животне активности, закључивши да утврђено трајање привременог умањења животне активности тужиље и проценат тог умањења не оправдавају досуђивање накнаде за овај вид нематеријалне штете, јер није утврђено да постоје посебне околности које оправдавају да се тужиљи досуди новчана накнада за овај вид штете, у смислу члана 200. став 1. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 200. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да ће за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству. Према ставу 2. истог члана, приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Према становишту Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да утврђене околности случаја не оправдавају досуђену накнаду за душевне болове због описаног умањења животне активности тужиље, у складу чланом 200. Закона о облигационим односима, имајући у виду чињенице које су утврђене о ограничењима у животним активностима тужиље. Код тужиље се, као последица страха, развио стресогени психијатријски поремећај који се испољавао као напетост, отежана концентрација, непријатно враћање слика повређивања, пад свакодневне ефикасности, несаница, који поремећај је трајао за време лечења, око четири месеца и привремено је умањио животну активност тужиље за око 5%. У функционалном смислу тужиља је теже узимала храну у периоду од два до три месеца, у ком периоду је рађена протеза, док је у периоду санирања усне дупље, вађења зуба и зарастања рана, животна активност тужиље била умањена две до три недеље. Код утврђеног, трајање привременог умањења животне активности тужиље и проценат тог утврђења не оправдавају досуђивање накнаде за овај вид штете.

Стога, по оцени Врховног суда, неосновани су ревизијски наводи тужиље о погрешној примени материјалног права у односу на накнаду нематеријалне штете због умањења животне активности. Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде у овом делу, али ни у делу одлуке о трошковима поступка, Врховни суд је одбио ревизију тужиље и одлучио као у ставу првом изреке применом члана 414. став 1. ЗПП.

Испитујући дозвољеност ревизије туженог у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена у односу на став први изреке другостепене одлуке.

Тужба у овој парници поднета је 06.08.2018. године, а вредност побијаног дела је 439.017,00 динара.

Чланом 403. став 3. Закона о парничном поступку прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Како вредност предмета спора побијане правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то ревизија туженог није дозвољена на основу цитиране одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић